

arnes

Spletno anketiranje

Katja Zrim, Fakulteta za družbene vede (UL)
Mreža znanja 2019, 4. in 5. december

Vsebina

1. UVODNE TEME

Uvod v spletne ankete: prednosti in slabosti, struktura vprašalnika, ustreznost vprašanj.

2. PRIPRAVA ENOSTAVNEGA VPRAŠALNIKA

Predstavitev osnovnih tipov vprašanj, dinamične funkcionalnosti vprašalnika, postavitev, oblika, GDPR skladnost in testiranje vprašalnika.

3. IZVEDBA ANKETE

Dostop do vprašalnika, vabila k sodelovanju.

4. OBDELAVA PODATKOV

Analiza podatkov in izvoz, manjkajoče vrednosti.

Prikazali bomo izvedbo anketnega procesa v orodju 1KA (www.1ka.si): od postavitve in testiranja vprašalnika, do zbiranja in analiziranja podatkov.

UVOD V SPLETNE ANKETE

Prednosti in slabosti

Struktura vprašalnika

Ustrenost vprašanj.

Ključne prednosti

- Hitrost zbiranja podatkov.
- Odsotnost geografskih in časovnih omejitev.
- Odsotnost učinkov anketarja.
- Kakovost podatkov dinamičnega prikaza vprašanj.
- Nižji stroški.

Ključne omejitve

- Nepopolni spletni dostop med splošno populacijo, zlasti med nekaterimi skupinami.
- Običajno relativno nizka stopnja sodelovanja.
- Potrebna osnovna informacijska pismenost anketirancev.
- Odsotnost motiviranja, pomoči in nadzora med anketiranjem s strani anketarja.

Struktura vprašalnika

ZAPOREDJE VPRAŠANJ

- Začnemo z zanimivimi, enostavnimi in vsebinsko najpomembnejšimi vprašanji.
- Praviloma socio-demografska in podobna vprašanja pustimo za konec vprašalnika.

DOLŽINA (SPLETNEGA) VPRAŠALNIKA

- Idealno približno 5 minut, praviloma ne več kot 15 minut.
- Premislek o (ne)potrebni vprašanjih.
- Razdelitev anketirancev v skupine.

Temeljne značilnosti ustreznega vprašanja

- Uporabljamo standardizirane, razumljive besede.
- Ustrezno kratko, a dovolj natančno opredeljeno.
- Omogoča anketirancu ustrezen odgovor:
 - Brez prekrivanja ponujenih odgovorov.
 - Navedeni so vsi ustrezni odgovori ali odprto polje za vnos.
- Konsistentnost pri uporabi merskih lestvic (ista smer lestvic, uporaba opisnih vrednosti, 5 ali 7 stopenj oz. odgovorov).

PRIPRAVA ANKETE

Predstavitev pravilne uporabe osnovnih tipov vprašanj

Dinamične funkcionalnosti vprašalnika - preskoki

Postavitev in oblika vprašalnika

GDPR skladnost

Testiranje vprašalnika

Tipi vprašanj

OSNOVNI TIPI VPRAŠANJ

- Kategorije – en odgovor, več odgovorov.
- Tabela – en odgovor, več odgovorov.
- Odprta vprašanja za vnos besedila in števil

ODLOČITEV ZA KOMPLEKSNEJŠE TIPE VPRAŠANJ

- Ocena potrebnosti uporabe in zahtevnosti odgovarjanja pri kompleksnejših tipih vprašanj.
- Pogosto nejasni učinki kompleksnejših tipov vprašanj na kakovost podatkov.

Temelji predstavitve vprašanj

IZBOR USTREZNEGA TIPA VPRAŠANJA

Ustreznost tipa vprašanja glede na pričakovano obliko odgovora.

Ali ste se udeležili katere izmed delavnic, ki so potekale v četrtek, 5. decembra 2019, v okviru Arnesove jesenske konference Mreža znanj?

Da

Ne

Ali ste se udeležili katere izmed delavnic, ki so potekale v četrtek, 5. decembra 2019, v okviru Arnesove jesenske konference Mreža znanj?

Možnih je več odgovorov

Da

Ne

Tipi vprašanj

IZBOR VEČ ODGOVOROV

Potrditvena polja.

Izbor enega ali več odgovorov.

Možnost izključujočih odgovorov.

Kateri delavnic ste se udeležili na Arnesovi jesenski konferenci Mreža znanja?

Možnih je več odgovorov

- Digitalne identitete (Alenka Zabukovec)
- Spletne učilnice in listovnik – delavnica (Sašo Stanojev)
- MOST za varno rabo sodobnih tehnologij (Maja Vreča, Luka Kušar)
- Spletno anketiranje (Katja Zrim)
- Upravljanje omrežij na VIZ – pilotna delavnica 1. del (Ivan Kolenko; Damjan Ferlič; Tomaž Ferbežar; Iztok Osredkar)
- Upravljanje omrežij na VIZ – pilotna delavnica 2. del (Ivan Kolenko; Damjan Ferlič; Tomaž Ferbežar; Iztok Osredkar)
- Nisem se udeležil/-a nobene od zgoraj naštetih delavnic

Tipi vprašanj

ODPRTA VPRAŠANJA

- Določitev oblike vnosa (besedilo, število, datum,...).
- Zadostna širina enovrstičnega polja za najdaljši pričakovan vnos.

Koliko časa (v urah) želite, da bi v prihodnje trajala delavnica Spletno anketiranje?

ur

Z nekaterimi vidiki delavnice niste bili najbolj zadovoljni. Prosimo, da podate kratko pojasnilo.

Z nekaterimi vidiki delavnice niste bili najbolj zadovoljni. Prosimo, da podate kratko pojasnilo.

Hitra informacija o pričakovani enoti.

Preskoki nerelevantnih vprašanj

Anketirancu ne postavljamo vprašanj, ki se nanj ne nanašajo, kar dosežemo z uporabo pogojnih prikazov vprašanj.

*Ali ste se udeležili delavnic, ki so potekale v četrtek, 5. decembra 2019, v okviru Arnesove jesenske konference Mreža znanja?

- Da
- Ne

Kateri delavnic ste se udeležili na Arnesovi jesenski konferenci Mreža znanja?

Možnih je več odgovorov

- Digitalne identitete (Alenka Zabukovec)
- Spletne učilnice in listovnik – delavnica (Sašo Stanojev)
- MOST za varno rabo sodobnih tehnologij (Maja Vreča, Luka Kušar)
- Spletno anketiranje (Katja Zrim)
- Upravljanje omrežij na VIZ – 1. del (Ivan Kolenko; Damjan Ferlič; Tomaž Ferbežar; Iztok Osredkar)
- Upravljanje omrežij na VIZ – 2. del (Ivan Kolenko; Damjan Ferlič; Tomaž Ferbežar; Iztok Osredkar)
- Nisem se udeležil/-a nobene od zgoraj naštetih delavnic

Postavitve in oblika vprašalnika

Razporeditev vprašanj po straneh

- Vprašanja je običajno smiselno razporediti po več straneh:
 - boljša preglednost,
 - sprotno zapisovanje (shranjevanje) odgovorov po straneh,
 - enostavnejša uporaba pogojev,
- Skozi vprašalnik možne različne razporeditve, npr.:
 - daljša vprašanja vsako na svoji strani,
 - krajša vprašanja skupaj na eni strani,
 - vsebinsko povezana vprašanja skupaj na eni strani...

Postavitev in oblika vprašalnika

Oblika vprašalnika

- Brez oblikovalskega znanja najbolj varno, da sledimo načelu preprostosti:
 - belo ali rahlo obarvano ozadje,
 - kontrastna barva in standardna oblika pisave,
 - brez nepotrebnih slik ali drugih grafičnih elementov,
 - uporaba logotipa za profesionalen izgled.
- Konsistentnost oblike.
- Vizualna ločitev dodatnih navodil.

Oblikovanje skladno z GDPR zahtevami

- Izpolniti GDPR profil urednika ankete:
 - informacije o avtorju,
 - kontaktni podatki avtorja,
 - kontaktni podatki DPO,
 - informacije o zbiranju in hranjenju podatkov.
- V anketo vključiti soglasje za zbiranje osebnih podatkov.

Urednik oziroma avtor ankete je lastnik ankete, ki odgovarja za vse informacije in podatke ustvarjene in zbrane z uporabo orodja 1KA. Hkrati je odgovoren tudi, da izvrši vse zahteve, ki jih za njegove ankete podajo respondenti (zahteva za izbris, dostop, spremembo osebnih oziroma anketnih podatkov).

Testiranje vprašalnika

Tehnično testiranje vprašalnika

Ključni elementi tehničnega preizkusa:

- Pravilnost delovanja pogojev in drugih dinamičnih elementov.
- Ustreznost prikazovanja na različni strojni in programski opremi.
- Prikazovanje vprašalnika na mobilnih napravah.

Preizkus tehničnega delovanja je bistven za zmanjšanje možnosti napak, ki lahko povzročijo težave pri zbiranju podatkov.

IZVEDBA ANKETE

Dostop do vprašalnika

Vabila k sodelovanju

Spremljanje anketiranja

Dostop respondentov do vprašalnika

Aktivacija vprašalnika

Aktivacija pomeni začetek zbiranja podatkov.

Običajno je vsaj deloma mogoče spreminjati vprašalnik tudi po aktivaciji.

Spremembe vprašalnika po aktivaciji lahko povzročijo tehnične težave trenutno sodelujočim anketirancem ter vplivajo na odgovore, zato jih je smiselno omejiti le na nujne posege.

Dostop respondentov do vprašalnika

Pošiljanje individualiziranih vabil: uporaba SMTP sistema

Zanesljivejše možnosti omejevanja dostopa in preprečevanja večkratnega sodelovanja.

Dodelitev unikatne identifikacijske oznake, ki omogoča dostop do vprašalnika in prepreči večkratno izpolnjevanje ankete.

V nekaterih primerih lahko takšen pristop zmanjša občutek zasebnosti.

Vabila k sodelovanju

Oblikovanje vabila k sodelovanju

Glavno orodje prepričevanja, vzpostavitve zaupanja in motiviranja.

Običajni elementi:

- Identifikacija izvajalca in naročnika raziskave.
- Prošnja za pomoč, namen in pomembnost sodelovanja.
- Jasno razviden URL naslov ankete.
- Približen čas trajanja ankete.
- Zagotovitev zaupnosti in zasebnosti (GDPR skladnost).
- Kontaktni podatki za morebitna vprašanja.
- Podpis vodje raziskave/podjetja.

OBDELAVA PODATKOV

Spletna analiza podatkov in izvoz

Manjkajoči odgovori in prekinjena sodelovanja

Obdelava podatkov

Spletna analiza podatkov in izvoz

Veliko osnovnih opisnih analiz je mogoče izvesti neposredno v programskem orodju za anketiranje.

Analize v programskem orodju običajno potekajo na neprečiščenih podatkih in lahko vsebujejo neustrezne odgovore.

Izvoz v druga programska orodja za čiščenje podatkov in nadaljnje analize.

Obdelava podatkov

Manjkajoči odgovori in prekinjena sodelovanja

Različni razlogi za manjkajoče odgovore (koda v 1KA):

Implicitna ali eksplicitna odklonitev odgovora (-1).

Preskok vprašanja (-2).

Prekinitev anketiranja (-3).

Naknadno dodano vprašanje (-4).

„Sprehod“ skozi vprašalnik (angl. lurker) (-5).

Anketirance z nekaj manjkajočimi odgovori običajno vključimo v analize, četudi ankete niso v celoti dokončali.

Hvala za pozornost!

Kontakt:

Katja Zrim, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Center za družboslovno informatiko

katja.zrim@fdv.uni-lj.si

arnes